Szűcs György IPOSZ elnök ünnepi beszéde
(Elhangzott 2003. november 8-án)

Tisztelt Ünneplő barátaim!

Régóta nem történt hasonló esemény Kispest életében: az Ipartestület, a Kispesti Társaskör és a család közösen állít emléktáblát egy helyi iparosnak, Glasz Gézának, születése századik évfordulóján.

Glasz Géza Kispest, és talán egész Budapest legismertebb szikvíziparosa volt. 1923-ban kezdte meg működését Kispesten, és halála pillanatáig - több mint 70 éven át - folyamatosan gyakorolta azt. Már édesanyja is szikvízkészítéssel foglalkozott. A Jókai u. 3-ban volt az Első Kispesti Szikvízgyár. Leánytestvére Glasz Ilonka Kispesten, bátyja Glasz Mihály Pestszentlőrincen készített szikvizet.
A Kispesthez kötődő különlegesen hosszú, aktív iparosságon kívül más indoka is van emléktáblája avatásának, és ez az a példamutató mód, ahogyan a szakmát gyakorolta: a szorgalom, a jó minőség, a megbízhatóság és az állandó készenlét.
Az 1923-ban indult üzemet az első megrázkódtatás az 1933-as gazdasági válság idején érte. Ezt szerencsésen túlélte, miközben iparok ezrei mentek tönkre. 1938-tól nem önálló iparként folytatódott a tevékenység, hanem egy közös töltőüzem keretében. A háború idején egyéb halaszthatatlan, nem szabadon választott elfoglaltságai miatt felesége vitte tovább a közös töltő keretében a Glasz üzemet. A háború után a Hunyadi u. 26. szám alatt, a Kispesti Szikvíziparosok Közös Töltő Üzemében folytatódott a munka, egészen az államosításig. A hatóságok 1950-ben úgy vélték, hogy a monarchiabeli töltőgépekkel dolgozó szikvíziparosok alapjaiban áshatják alá a szocializmus építését, ezért egyik napról a másikra megszüntették a szikvízgyártást. 1954-ig a margitszigeti ásványvíztöltőben, raktárosi beosztásban teltek az évek. Ekkor indulhatott újra az üzem, a szódásüvegeket régi kispesti vendéglősöktől kapta kölcsön. Fuvarozni triciklivel, lovas szekérrel, háromkerekű motorkerékpárral lehetett. De Glasz Géza boldogan vállalta ezeket az emberpróbáló körülményeket is. A lényeg az újrakezdésben volt. 1956 októberében szódáskocsira ülve vitte a vizet a vevőknek, nem törődve a tankok jelentette veszélyekkel sem. Sok év telt el, míg a '70-es években az első kis használt teherautót engedték megvásárolni neki.

A kertvárosi jellegű, földszintes házakból álló Kispest ideális helyszín volt egy szikvíziparos számára. A csengő hangját mindenki ismerte, Glasz Géza minden vevőjéről személyesen tudott. A szikvíz eladása nem az a gépies, személytelen folyamat volt, mint ma egy dobozos üdítő megvásárlása egy szupermarketben. A szikvíz mellé beszélgetés, jó tanácsok, élettapasztalat és humor is járt a vevőnek. Az üzem nevezetes helye volt a régi Kispestnek. Tulajdonosa a helyi városi élet egyik jól ismert, fontos személyisége, az Ipartestületnek is aktív tagja volt. Üzeme látta el a kerület és Kőbánya nagyüzemeit védőitallal, de innen rendelt az Intercontinentál Szálloda is az egyes rendezvényeire szódát. A kerület szakmai kitüntetésekkel honorálta élete utolsó éveiben munkásságát. A háború után egészen haláláig itt lakott ebben a Báthory utcai házban, melynek falát mostantól emléktábla díszíti.

Mit jelent számunkra ma, hogy ennek az emléktáblának a felállításába olyan lelkesen kapcsolódott be az Önkormányzat, az Ipartestület és a Társaskör? Azt jelenti, hogy egy iparos példaértékű élete és munkája fontos a társadalom számára. Név szerint tudjuk, hogy ki volt az a kőfaragó, aki egy régi katedrálison dolgozott, de nem biztos, hogy tudjuk, ki volt abban az időben a városi segédtanácsos. Jelenti azt is, hogy egy világváros konglomerátumában is él, és megmarad a helyi hagyomány. Sokan érzik úgy, hogy Kispestet jellegzetességeivel, nevezetes lakóinak emlékével meg kell őrizni, és nem hagyni, hogy feloldódjon a jellegtelen egyformaságban. Glasz Gézát örömmel töltené el, hogy a szikvízipar virágzik, a jobb vendéglők asztalára visszakerülnek a pikoló üvegek, a fröccs csak szódával jó, szaporodnak a vendéglők, és az emberek egyre inkább vágynak arra a hangulatra, amit a szikvíz, egy művészien megformált szódásüveg jelent.

Az Ipartestület, a Társaskör és a család nevében megköszönöm mindenkinek, hogy megtisztelték ünnepélyünket. Kérem, ha a ház előtt haladnak el, pillantsanak a táblára, és gondoljanak szeretettel e kiváló emberre és iparosra.